

Kriterier för tingsrättens uppdragslistor

Riktlinjer

Revisionshistorik

Revision	Datum	Beskrivning	Författare
A	2020-09-15	Uppdaterade kriterier för uppdragslistor	Jon Holgersson
B	2021-01-29	Inarbetning av tidigare särskilda principer för användningen av uppdragslistorna	Jon Holgersson
C	2022-01-19	Stycket Medlare enligt föräldrabalken utgår. (Beslut på ledningsgruppsmöte 2022-01-10.) Fotnoter på s. 5, i de delar som avser uppdrag som medlare enligt föräldrabalken, utgår.	Alexander Lundén
D	2022-06-16	Ändringar som innebär att krav införs på primärkontor inom tiomilsradie samt att uppdrag fördelas enligt närhetsprincipen.	Göran Lundahl
E	2022-10-11	Nytt femte stycke under rubriken Anmälan till uppdragslistorna.	Göran Lundahl

Bakgrund till tingsrättens uppdragslistor

Vem som förordnas av tingsrätten för ett uppdrag, exempelvis offentlig försvarare eller bodelningsförrättare, avgörs i varje fall av den enskilda beslutsfattaren. De personer som förordnas ska vara lämpliga för uppdraget. Tingsrättens huvudsakliga ansvar är att se till att de tilltalades, målsägandenas, barnens och övriga aktörers intressen av att få kvalificerad juridisk hjälp tillgodoses. Det intresset är överordnat juristernas intresse av att få förordnanden.¹

Som ett internt beslutsstöd har tingsrätten listor på personer för olika typer av uppdrag.² Det förhållandet att en person inte förekommer på en förordnandelista förhindrar inte att personen ändå förordnas, t.ex. om en part begär det eller om beslutsfattaren i det enskilda fallet bedömer en person lämplig oaktat förekomst på uppdragslistan. Tingsrätten har inte någon lagfäst skyldighet att föra några uppdragslistor. Tingsrättens beslut att föra upp eller av en person från de olika uppdragslistorna utgör inte ett överklagbart beslut.³

För de olika listorna har tingsrätten ställt upp olika krav och kriterier för att listorna ska kunna utgöra ett beslutsstöd.

Anmälan till uppdragslistorna

Den som vill föras upp på någon av uppdragslistorna anmäler detta via tingsrättens hemsida.

Det är upp till anmälaren att visa att denne uppfyller tingsrättens krav och kriterier, såsom relevant utbildning och erfarenhet. Exempel på relevanta erfarenheter är tingsnotarietjänstgöring och tidigare erfarenheter från uppdrag som ombud eller biträde.

Anmälningarna till uppdragslistorna behandlas inte löpande. Som utgångspunkt hanterar tingsrätten inkomna anmälningar om att föras upp på listorna en gång per kvartal.

¹ Se JO-beslut 2014-12-19, dnr 3586-2013, s 6 f.

² Listorna omfattar offentlig försvarare, målsägandebiträde, särskild företrädare för barn, rättegångsbiträde, god man enligt föräldrabalken och ärvdabalken, god man enligt samäganderättslagen, bodelningsförrättare, boutredningsman och skiftesman. Tingsrätten har inga listor för uppdrag som medlare.

³ Jmf. Högsta Förvaltningsdomstolens avgöranden den 22 juni 2020 i mål 2858–19 och 2859–19

Innan beslut om uppförande bereds domarna på tingsrätten möjlighet att yttra sig över de som anmält sitt intresse. Om synpunkter framkommer som gör att personens lämplighet för aktuell uppdragslista kan ifrågasättas kan det innebära att personen inte förs upp, trots att uppställda formella kriterierna är uppfyllda.

Tingsrätten behandlar endast kompletta anmälningar vid varje anmälningsomgång. Det är upp till anmälaren att tillse att inskickad anmälan är komplett. Tingsrätten begär inte in kompletteringar vid ofullständiga anmälningar. För det fall en anmälan är ofullständig vid en antagningsomgång måste ny komplett anmälan (således jämte återopade intyg och underlag) återigen skickas in till tingsrätten inför nästkommande antagningsomgång.

Avförande från uppdragslistorna

De person som inte längre önskar vara uppförd på någon av tingsrättens uppdragslistor har rätt att omedelbart bli avförd.

Kritik från allmänheten, huvudmän, andra myndigheter eller tingsrättens anställda, som gör att en persons lämplighet för en viss uppdragslista kan ifrågasättas, kan innebära att en person avförs från uppdragslistan.⁴

Innan en person förs av från en uppdragslista ska personen beredas tillfälle att bemöta de synpunkter eller annan information som aktualiserat frågan om avförande.

Krav för samtliga uppdragslistor

För samtliga uppdragslistor gäller följande grundläggande krav:

- Verksamhetsort inom tio mil från Göteborgs tingsrätt. Med verksamhetsort avses för advokater och biträdande jurister den adress som framgår av den på advokatens/biträdande juristens personliga sida i Advokatsamfundets matrikel angivna besöksadressen (primärkontor). Att advokaten kan ha verksamhet även på annan plats påverkar inte valet av verksamhetsort. Det ankommer på den som inte finns med i Advokatsamfundets matrikel att visa

⁴ Jmf. Högsta Förvaltningsdomstolens avgöranden den 22 juni 2020 i mål 2858–19 och 2859–19

att han eller hon uppfyller motsvarande krav på primärkontor/primär verksamhetsort inom tiomilsradien.

- Användande av telefon och e-post för snart besked om ett uppdraget kan tas.
- Även i övrigt användande av telefon och e-post.
- Avlagd för behörighet till domarämbete föreskrivna kunskapsprov (tidigare jur. kand).
- Ansvarsförsäkring.

Ändras ovan angivna förutsättningar i något hänseende ska detta omgående anmälas till tingsrätten. Ändrade kontaktuppgifter ska också anmälas omgående, liksom förhinder att under viss tid åta sig uppdrag.

Tingsrätten följer upp efterlevnaden av kriterierna. Visar det sig att en uppdragstagare inte längre uppfyller de grundläggande kraven kommer han eller hon att avföras från uppdragslistorna.

Grundläggande kriterier för olika uppdragslistor

Offentlig försvarare:

- Advokat

Målsägandebitråde:

- Advokat eller
- biträdande jurist på advokatbyrå som antingen är tingsmeriterad eller har varit anställd som biträdande jurist vid advokatbyrå under minst 12 månader.

Särskild företrädare för barn:

- Advokat med dokumenterad erfarenhet av arbete med särskild inriktning mot humanjuridik, familjemål eller våld i nära relationer.⁵
- Biträdande jurister på advokatbyråer kan undantagsvis föras upp på listan om de har, för uppdraget, särskilt värdefulla meriter.

⁵ Endast den får förordnas som på grund av sina kunskaper och erfarenheter samt personliga egenskaper är särskilt lämplig för uppdraget. (5 § lagen [1999:997] om särskild företrädare för barn. Stor förmåga att sätta sig in i barnets situation, att kommunicera med barnet och att vinna dess förtroende är en grundförutsättning. Den som förordnas bör ha erfarenheter av förundersökning och rättegång i brottmål. Det särskilda kompetenskravet gäller även advokat. (Se Thornefors, 5 §, Karnov (JUNO) och prop 1998/99:133 s 45).

- För både advokater och biträdande jurister gäller krav på fem års yrkeserfarenhet som jurist.

Offentlig försvarare med häktningsjour:

- Advokat som innehaft sin advokattitel i minst tre år och
- som förordnas i och har erfarenhet av alla typer av brottmål.
- Visat särskild lämplighet för uppdrag offentlig försvarare⁶

God man enligt FB/ÄktB, rättegångsbiträde, bodelningsförrättare, boutredningsman/skiftesman samt god man enligt samäganderättslagen

- Advokat eller
biträdande jurist på advokatbyrå som antingen är tingsmeriterad eller har varit anställd som biträdande jurist vid advokatbyrå under minst 12 månader.
- Annan jurist⁷ som visat lämplighet för uppdragstypen.

Principer för tingsrättens användning av uppdragslistorna

Syftet med uppdragslistorna är att uppdragen över tid ska fördelas jämnt mellan de som förekommer på listorna.

Lämplighetsbedömningen avseende varje enskilt uppdrag görs av beslutsfattaren. Det kan innebära att det i mål som exempelvis avser allvarlig, ovanlig eller komplicerad brottslighet samt i mål med unga tilltalade kan förordnas en advokat med särskild erfarenhet oaktat tidigare fördelning.

En beslutsfattare är alltid fri att bedöma att en person inte är lämplig för ett visst uppdrag trots att personen finns upptagen på den aktuella uppdragslistan eller att en person är lämplig trots att denne inte förekommer på listan.

⁶ Vilka advokater som ska ha häktningsjour under ett år beslutas särskilt av lagmannen.

⁷ Jurist som avlagt för behörighet till domarämbete föreskrivna kunskapsprov (tidigare jur. kand)

Principer för tingsrättens fördelning enligt uppdragslistorna

Förordnanden fördelas enligt närhetsprincipen. Advokater och övriga jurister indelas i följande upptagningsområden, vilka följer tingsrätternas domsagor i Hovrättens för Västra Sverige upptagningsområde:

- Alingsås tingsrätts domsaga
- Borås tingsrätts domsaga
- Göteborgs tingsrätts domsaga
- Uddevalla tingsrätts domsaga
- Varbergs tingsrätts domsaga
- Vänersborgs tingsrätts domsaga

Indelning har skett utefter angiven verksamhetsort enligt kriterierna ovan. För det fall verksamhetsorten finns inom tio mil från Göteborgs tingsrätt, men utanför ovan angivna domsagor, kommer verksamhetsorten att anges i närmaste domsaga.

Praktisk hantering

Vid förordnande tillämpas närhetsprincipen, vilket innebär att huvudmannens bostadsort styr vilken lista som används. Är t.ex. huvudmannen boende i Göteborg tillfrågas den advokat, biträdande jurist eller jurist som står näst på tur på den lista som täcker Göteborgs tingsrätts domsaga (Göteborgslistan). Motsvarande gäller om huvudmannen bor i Kungsbacka (Varbergslistan) eller Stenungsund (Uddevallan) o.s.v. Saknar huvudmannen (känt) hemvist inom upptagningsområdet ska uppdrag fördelas till uppdragstagare på Göteborgslistan. Härutöver gäller följande.

- Om en person förordnas efter begäran av den enskilde räknas inte detta som en fördelning via uppdragslistorna.
- Om tingsrätten plockat ut någon för ett uppdrag och denne åtar sig uppdraget ska det noteras i systemet som ”accepterat”
- När någon som finns på en lista tackar nej till ett uppdrag ska det noteras i systemet som ”nekat”.
- Om en person som finns på en lista inte går att nå eller snabbt besked inte kan erhållas ska detta noteras i systemet som ”ej svar” (Att det är

upptaget eller att det är stängt under lunchtid och efter normal kontorstid bör inte räkas som att det inte har gått att få svar).

- Nekade och accepterade uppdrag samt ”ej svar” räknas i systemet samman till ett totalt antal erhållna uppdrag.